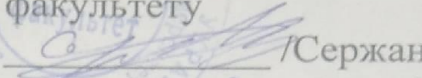

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАЦІОНАЛЬНОЇ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету

/Сержанов
«01» червня 2021

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 051 Економіка

Освітня програма: Логістика

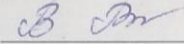
Статус дисципліни: Обов'язкова
Мова: Українська

Ужгород 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «**Фінанси**» для здобувачів вищої освіти: Галузь зна
05 Соціальні та поведінкові науки; Спеціальність: 051 Економіка; Освітня програма: Логістика

Розробники: Сержанов В.В., д.е.н., професор, декан економічного факультету
Костьов'ят Г.І., к.е.н., доцент кафедри фінансів і банківської справи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів і банківської
справи протокол № ____ від « ____ » _____ 2021 р.

Завідувач кафедри Варцаба В.І.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету
протокол № 6 від «01» червня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Шуліко А.О.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	3-й	3-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи – 4,5	5-й	5-й
	Лекції:	
	32	10
	Практичні (семінарські):	
	28	4
Вид підсумкового контролю: письмовий	Самостійна робота:	
	60	106
Форма підсумкового контролю: екзамен	Індивідуальна робота:	
	-	-

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» є формування у студентів економічного мислення, опанування основних економічних законів, методів пізнання економічних явищ та процесів. Крім того знання цієї дисципліни закладає науковий фундамент для вивчення конкретних економічних дисциплін.

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- 3
К3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- 3
К5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- С
К1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.
- С
К5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної

структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

- К10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. С
- К14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. С

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Так, як дана дисципліна викладається на третьому курсі, то вона потребує вивчення інших дисциплін, як: Страхування, Міжнародна економіка, Економіка підприємства, Бюджетна система.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОП «Логістика», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки	ПРН 3
Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	ПРН 9
Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і міжнародних відносин	ПРН 11
Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.	ПРН 20
Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.	ПРН 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті після опанування навчальної дисципліни «Фінанси»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Пояснити що таке фінанси, пояснити зв'язок фінансів з іншими економічними науками. Об'єкти та суб'єкти фінансових відносин на макро- і мікрорівнях.	ПРН 3
Дослідити компоненти зовнішньоекономічної політики держави як основи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, розглянути досвід країн ЄС в ефективності державного стратегічного менеджменту у системі стимулювання соціально-економічного розвитку.	ПРН 9
Проаналізувати фінансову роботу підприємства, здійснити аналіз фінансової стійкості підприємств різних видів економічної діяльності.	ПРН 11

Володіти термінологією з курсу фінансів та використовувати її як професійну аргументацію для донесення інформації включаючи усної та письмової професійної комунікації державною мовою.	ПРН 20
Застосовувати знання для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців.	ПРН 22

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на практичних заняттях; модульні контрольні роботи; екзамен; виконання індивідуальних та групових навчально-дослідницьких завдань під час аудиторних занять та самостійної роботи що створюються на основі програмних результатів навчання.

Самостійна робота також включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; підготовка до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед екзаменом; опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей, монографій; побудову мультимедійних презентацій тощо.

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми професійно орієнтованої проблематики з елементами наукового дослідження та його презентація; дослідження практичних ситуацій; здійснення опитування; пошук додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем; збір інформації та ознайомлення із зарубіжним досвідом, що стосується певної тематики тощо.

Аудиторна, самостійна та індивідуальна робота здобувачів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями, дистанційною організацією навчання в системі Moodle, індивідуальними семестровими завданнями та методичними рекомендаціями для самостійної роботи.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають: поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти екзамен, – 35 балів); модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни; підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у

дискусії та презентації матеріалу на семінарських, тестування, написання реферативних робіт тощо. Форми організації поточного контролю: індивідуальна, групова, фронтальна. Методи поточного контролю: усний та письмовий. Форма модульного контролю: написання модульної контрольної роботи, включаючи описові завдання та тести.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання індивідуальних завдань є: здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються різноманітні методи навчання: за джерелом інформації (словесні: розповідь, бесіда, лекція (оглядова, проблемна, тощо); наочні: ілюстрація, демонстрація; практичні); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації (індуктивні, дедуктивні, аналітичні); за ступенем самостійності мислення здобувачів при засвоєнні знань (репродуктивні, пошукові, дослідницькі), метод «мозкового штурму» та ін.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів і тестування) та індивідуальної (самостійної) роботи студента (практичний компонент – реферат, стаття, есе тощо).

Форма модульного контролю: модульні контрольні роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Студенти вивчають дану дисципліну протягом семестру і складається із двох модулів. В кінці кожного модуля (лекції, практичні заняття) виконується модульна контрольна робота.

Поточне та підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною системою за кожний модуль – по 50 балів за модульну контрольну роботу та 50 балів також виставляє викладач на підставі результатів перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів і тестування) та індивідуальної (самостійної) роботи студента (практичний компонент – реферат, доповідь, стаття, есе тощо).

Критерії оцінювання знань та підсумкового контролю.

Оцінка знань, умінь та практичних навичок студента з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів:

- поточного контролю знань;
- підсумкового контролю знань - екзамен.

Поточний контроль знань студентів здійснюється за двома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;
- контроль за виконанням модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи студента оцінці підлягають:

- відвідування семінарських занять;
- активність на семінарських заняттях;
- рівень засвоєння знань програмного матеріалу;
- підготовка і презентація рефератів, наукових доповідей, участь в олімпіадах тощо.

Максимальна оцінка контролю систематичності та активності роботи студента становить 10 балів.

Порядок оцінювання:

10 балів – відвідано не менше 90% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

7 балів – відвідано не менше 75% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»

5 балів – відвідано не менше 60% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

3 балів – відвідано не менше 50% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

Систематичність та активність роботи всіх інших студентів оцінюється в «0» балів.

Оцінювання індивідуальної (самостійної) роботи здійснюється у межах 20 балів:

- **10 балів** – за підготовку рефератів, проектних та творчих робіт, а саме:

- за підготовку рефератів – до 3 балів за 1 роботу;
- проектних робіт – до 3 балів за 1 роботу;
- творчих робіт – до 3 балів за 1 роботу;

- **10 балів** – за участь в наукових конференціях, підготовку науково-дослідних статей та їх озвучення, опрацювання наукових статей та першоджерел, участь в олімпіадах та конкурсах, а саме:

- за участь в наукових конференціях – до 3 балів за 1 роботу;
- підготовку науково-дослідних статей та їх озвучення – до 2 балів за 1 роботу;
- опрацювання наукових статей та першоджерел – до 2 балів за 1 роботу;
- участь в олімпіадах та конкурсах – до 3 балів за 1 роботу.

Модульний контроль

Протягом семестру студенти виконують два модульні завдання, кожне з яких оцінюється в діапазоні від 0 до 50 балів.

Модульне завдання виконується у вигляді письмової контрольної роботи і включає два теоретичні питання та тести;

Недоліки та помилки, якими вважаються:

- неохайне оформлення роботи, незагальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк (мінус 5 балів).

Максимальна оцінка одного модульного контролю становить 50 балів.

В разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин студент має право за дозволом декана скласти їх протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Підсумкова оцінка з дисципліни

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів що визначаються університетом. Академічні успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується в УжНУ, реєструється прийнятим в університеті чином з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

За результатами підсумкової атестації зі змістового модуля (дисципліни) результати оцінювання перераховуються в шкалу оцінювання ECTS та національну шкалу за системою:

Семестрова оцінка є середньоарифметичною сумою балів двох змістових модульних контролів. Наприклад, студент за результатами першого модульного контролю набрав 80 балів; за результатами другого модульного контролю отримав 100 балів; семестрова оцінка у подібному випадку складе: $(80+100)/2 = 90$ (за шкалою ECTS – «A»); за розширеною національною шкалою – «відмінно»).

Студент, який в результаті поточного оцінювання, або підсумкового контролю за змістовними модулями отримав більше 60 балів і отриманий бал його влаштовує, має право не складати екзамен із дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що студент(ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль з дисципліни, він (вона) має складати екзамен.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання отримав менше **60 балів зобов'язаний** складати екзамен із дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час заліку оцінені менш ніж **60 балів**, він (вона) рахуються такими, що не здали підсумковий контроль.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за шкалою, наведеною в таблиці.

Шкала оцінювання навчальних досягнень

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
8	8	8	8	8	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	50	100
8	8	8	8	8	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	50	6	50
Доповіді згідно переліку індивідуальних завдань	-	-	-	-
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі здобувачі, а до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни – здобувачі, які отримали не менше 35 балів. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати МКР та поточного контролю під час практичних, самостійної та індивідуальної роботи. До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, які не виконали усі види обов'язкових практичних робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Здобувач, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

У наведеній нижче таблиці вказано критерії, за якими визначається рівень навчальних досягнень здобувача та відповідні відсотки за виконану роботу. Слід вважати, що знання, уміння та навички здобувача відповідають певному рівню навчальних досягнень, якщо вони відповідають критерію, вказаному для цього рівня, та критеріям для всіх попередніх рівнів.

Рівні навчальних досягнень	Відсотки	Критерії оцінювання навчальних досягнень
F	0-35%	Здобувач: дає неправильні відповіді на всі запитання передбачені програмовим матеріалом, у наведенні прикладів і не може їх виправити, не знайомий з основною літературою; не розуміє сутності основних категорій; не дає правильної відповіді на додатково поставлені запитання.
FX	35-59%	Здобувач: розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них; має фрагментарні знання незначного загального обсягу (менше половини навчального матеріалу) за відсутності сформованих умінь та навичок.
E	60-63 %	Здобувач: пояснює основні поняття навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу; вміє за зразком виконати основне навчальне завдання.
D	64-73%	Здобувач: вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; може пояснити основні методи контролю навчальних досягнень, що використовуються та наводити власні приклади на підтвердження деяких тверджень; вміє виконувати навчальні завдання передбачені програмою.
C	74-81 %	Здобувач: добре володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання.
B	82-89 %	Здобувач: вміє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні етапи власної навчальної діяльності, аналізує нові факти, явища; вміє самостійно знаходити додаткові відомості та використовує їх для реалізації поставлених перед ним навчальних завдань, судження його логічні і достатньо обґрунтовані; має сформовані навички використання методів навчання і виховання.

А	90 - 100%	<p>Здобувач: має стійкі системні знання та творчо їх використовує у процесі навчальної діяльності;</p> <p>вміє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи;</p> <p>вміє самостійно знаходити джерела різноманітних відомостей і використовувати їх відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності;</p> <p>використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;</p> <p>вміє виконувати завдання, не передбачені в навчальній програмі;</p> <p>має стійкі навички використання методів контролю навчальних досягнень вільно опановує та використовує сучасні методи навчання і виховання, а також інформаційно-комунікаційні технології для поповнення власних знань та розв'язування професійно орієнтованих завдань.</p>
---	--------------	--

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Фінанси, їх структура і функції

1. Фінанси та їх роль в соціально-економічному розвитку.
2. Функції фінансів.
3. Роль фінансів у регулюванні економіки держави в сучасних умовах.
4. Фінансова система та її складові.
5. Фінансова політика та інструменти її проведення.
6. Фінансове планування.
7. Фінансовий контроль.

Тема 2. Фінанси підприємств

1. Сутність фінансів підприємств.
2. Організація фінансової роботи на підприємстві.
3. Джерела фінансування діяльності суб'єктів господарювання.
4. Формування доходів і витрат підприємства.
5. Управління процесами формування і використання фінансових ресурсів підприємств.
6. Фінансова робота підприємств з організації залучення банківських кредитів.
7. Бізнес-прогнози як основа формування фінансового бюджету підприємства.
8. Особливості аналізу фінансової стійкості підприємств різних видів економічної діяльності.

Тема 3. Податкова система і податкова політика

1. Економічна сутність податків та їх характерні ознаки.
2. Оподаткування та його функції.
3. Податкова політика та податкова система в Україні.
4. Характеристика основних податків податкової системи України.
5. Прибуткове оподаткування як основна сучасна форма прямого оподаткування.
6. Перекладання податків: сутність і напрями.
7. Проблеми співвідношення прямого і непрямого оподаткування (структура податкової системи).
8. Проблеми вимірювання податкового навантаження.

Тема 4. Державний бюджет і бюджетна система

1. Державний бюджет і фінансування державних програм.
2. Бюджетний устрій та бюджетна система України.

3. Місцеві бюджети і бюджетне регулювання.
4. Принципи і форми бюджетного фінансування.
5. Бюджетний дефіцит і його вплив на розвиток економіки.
6. Перспективи удосконалення програмно-цільового методу бюджетного планування в Україні.

Тема 5. Структура та динаміка доходів і видатків державного бюджету

1. Економічна природа та класифікація доходів бюджетів.
2. Склад доходів Державного бюджету України.
3. Економічна природа та класифікація видатків Державного бюджету.
4. Бюджетне фінансування видатків, його принципи, форми і методи.
5. Склад видатків Державного бюджету. Таємні видатки.
6. Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України.

Тема 6. Державний кредит і державний борг

1. Державний кредит і його основні форми.
2. Класифікація державних позик і джерела їх погашення.
3. Дефіцит державного бюджету і джерела його фінансування.
4. Боргова політика і управління державним боргом.
5. Проблеми покриття внутрішнього і зовнішнього боргу в Україні.
7. Зовнішні запозичення в системі чинників економічного розвитку України.

Змістовий модуль 2

Тема 7. Місцеві фінанси

1. Місцеві фінанси, їх суть і значення в економічному розвитку регіонів.
2. Місцеві бюджети, їх доходи і видатки.
3. Збалансування місцевих бюджетів.

Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди

1. Загальна характеристика державних цільових фондів.
2. Особливості формування та сутність фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.
3. Сутність та значення фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.
4. Загальна характеристика фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
5. Особливості формування фонду Пенсійного страхування.

Тема 9. Страхування. Страховий ринок

1. Сутність і особливості страхування в системі фінансових відносин. Функції страхування.
2. Інвестиційний капітал страхових компаній України.
3. Форми організації фондів страхового захисту.
4. Страховий ринок: поняття, суб'єкти, інфраструктура.
5. Соціальне страхування у контексті соціальних гарантій населенню.
6. Структура інвестиційного портфеля українських страховиків.
7. Екологічне страхування в Україні: необхідність запровадження та перспективи розвитку.
8. Зарубіжна практика страхування.

Тема 10. Фінансовий ринок

1. Інфраструктура фінансового ринку.
2. Класифікація фінансових ринків.
3. Оцінка інвестиційних якостей фінансових посередників.
5. Іноземні інвестори на вітчизняному фондовому ринку.
6. Роль фінансового ринку в поширенні світових фінансових криз.
7. Валютні операції. Валютний трейдинг. Прогнозування валютних курсів.

8. Діяльність зарубіжних фондових бірж.
9. Фінансові посередники на ринку цінних паперів.
10. Фінансові операції при передачі майна в концесію.

Тема 11. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні

1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.
2. Тарифне та нетарифне ЗЕД.
3. Характеристика системи адміністративних обмежень експортно-імпортних операцій.
4. Тактика і стратегія проведення переговорів під час укладання зовнішньоекономічної угоди
5. Механізм міжнародних розрахунків та фінансові умови зовнішньоторговельних угод.
6. Економічна безпека зовнішньоекономічної діяльності України.
7. Підвищення ефективності державного стратегічного менеджменту у системі стимулювання соціально-економічного розвитку: досвід країн ЄС для України.

Тема 12. Міжнародні фінанси

1. Діяльність Міжнародної фінансової корпорації в Україні
2. Міжнародні фінансові організації і міжнародні фінансові інституції.
3. Співпраця України із зарубіжними донорами на двосторонній та багатосторонній основі
4. Перспективи інтеграції України до Європейського валютного Союзу.
5. Адаптація економічної політики країни до вимог ЄС.
6. Світові тенденції та їх вплив на фінансову систему України.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Лекції	практ. (сем.)	лаб.	інд.	самоств. роб.		лекції	практ. (сем.)	лаб.	інд.	самоств. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Змістовий модуль 1</i>												
Тема 1. Фінанси, їх структура і функції.	9	2	2	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 2. Фінанси підприємств.	10	3	2	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Податкова система і податкова політика.	11	4	2	-	-	5	14	2	-	-	-	12
Тема 4. Державний бюджет і бюджетна система.	9	2	2	-	-	5	12	-	-	-	-	12
Тема 5. Структура та динаміка доходів і видатків державного бюджету.	10	2	3	-	-	5	16	2	2	-	-	12
Тема 6. Державний кредит і державний борг.	11	3	3	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Всього за ЗМ № 1	60	16	14	-	-	30	72	4	2	-	-	66
<i>Змістовий модуль 2</i>												
Тема 7. Місцеві фінанси.	8	2	1	-	-	5	8	2	-	-	-	6
Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди	9	2	2	-	-	5	6	-	-	-	-	6
Тема 9. Страхування.	11	3	3	-	-	5	8	-	-	-	-	8

Страховий ринок.												
Тема 10. Фінансовий ринок.	12	4	3	-	-	5	12	2	-	-	-	10
Тема 11. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні.	11	3	3	-	-	5	7	-	2	-	-	5
Тема 12. Міжнародні фінанси.	9	2	2	-	-	5	7	2	-	-	-	5
Всього за ЗМ № 2	60	16	14	-	-	30	48	6	2	-	-	40
Усього годин	120	32	28	-	-	60	120	10	4	-	-	106

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Фінанси, їх структура і функції.	2	-
2	Тема 2. Фінанси підприємств.	2	-
3	Тема 3. Податкова система і податкова політика.	2	-
4	Тема 4. Державний бюджет і бюджетна система.	2	-
5	Тема 5. Структура та динаміка доходів і видатків державного бюджету.	3	2
6	Тема 6. Державний кредит і державний борг.	3	-
7	Тема 7. Місцеві фінанси.	1	-
8	Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди.	2	-
9	Тема 9. Страхування. Страховий ринок.	3	-
10	Тема 10. Фінансовий ринок.	3	-
11	Тема 11. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні.	3	2
12	Тема 12. Міжнародні фінанси.	2	-
Разом		28	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Фінанси, їх структура і функції.	5	10
2	Тема 2. Фінанси підприємств.	5	10
3	Тема 3. Податкова система і податкова політика.	5	12
4	Тема 4. Державний бюджет і бюджетна система.	5	12
5	Тема 5. Структура та динаміка доходів і видатків державного бюджету.	5	12
6	Тема 6. Державний кредит і державний борг.	5	10
7	Тема 7. Місцеві фінанси.	5	6

8	Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди.	5	6
9	Тема 9. Страхування. Страхувий ринок.	5	8
10	Тема 10. Фінансовий ринок.	5	10
11	Тема 11. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні.	5	5
12	Тема 12. Міжнародні фінанси.	5	5
Разом		60	106

Індивідуальна робота студентів:

- ✓ виконання індивідуального завдання (презентація);
- ✓ розв'язування розрахункових та тестових завдань.

Виконання індивідуального завдання кожним студентом. Цей вид робіт спрямований на підготовку презентаційного матеріалу, щодо тем (розділів, питань) самостійного опрацювання (наведені вище).

Самостійна робота також включає:

опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до семінарських (практичних) занять; систематизацію вивченого матеріалу перед екзаменом; опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей; переклад іноземних джерел встановленої тематики; розроблення мультимедійних презентацій тощо.

Перелік тем для самостійної роботи студента:

1. Роль фінансів у регулюванні економіки держави в сучасних умовах.
2. Взаємозв'язок фінансів із грошми, кредитом, ціною і заробітною платою.
3. Вплив фінансової системи на темпи та пропорції розвитку економіки.
4. Принципи побудови фінансових систем зарубіжних країн.
5. Основні напрямки фінансової політики на сучасному етапі соціально-економічного розвитку України.
6. Економічна сутність фінансового контролю та його удосконалення в сучасних умовах.
7. Становлення ринкової інфраструктури в Україні.
8. Особливості та шляхи удосконалення податкової системи на сучасному етапі.
9. Теорія і практика використання державних гарантій за умов транзитивної економіки.
10. Роль бюджету в економічному і соціальному розвитку держави.
11. Вплив бюджетного дефіциту на стан фінансовий стан держави.
12. Цільові бюджетні фонди як елемент бюджетних надходжень
13. Альтернативні джерела поповнення дохідної частини місцевих бюджетів.
14. Статутна та інвестиційна політика.
15. Аналіз руху грошових коштів на підприємстві.
16. Методи аналізу фінансового стану підприємства.
17. Інноваційна діяльність у системі державного регулювання.
18. Фінансово-кредитні важелі регулювання економіки України в перехідний період.
19. Інтеграція України до світового господарства.
20. Проблеми економічної безпеки України.
21. Управління внутрішнім державним боргом в Україні.
22. Основи управління активами підприємства та їх структурою.
23. Основні цілі та порядок розробки стратегічних планів підприємства.
24. Зовнішні запозичення в системі чинників економічного розвитку України.

25. Особливості організації фінансів підприємств різних організаційно-правових форм господарювання.
26. Рентабельність як фінансово-економічний показник оцінки роботи підприємства.
27. Стан розвитку страхового ринку в Україні на сучасному етапі.
28. Зарубіжна практика страхування.
29. Державне регулювання фінансового ринку.
30. Міжнародні стандарти розвитку фінансового ринку.
31. Вплив кредитної політики МВФ на фінансовий стан країн позичальників.
32. Валютні ринки і фінансовий механізм здійснення валютних операцій.
33. Механізм міжнародних розрахунків та фінансові умови зовнішньоторговельних угод.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. // Вісник НБУ. - 2000. - № 12. - С. 5.
2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Аранчій. В. І., Дроботя Я. А. Міжнародні фінанси: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2019. 128 с.
4. Безкровний О.В., Аранчій В.І., Лихопій В.І. Соціальне страхування: навч. посіб. [О.В. Полтавська державна аграрна академія. Полтава, 2016. 219 с.
5. Бедринець М.Д. Фінанси підприємств: [навч. посіб.] / М.Д. Бедринець, Л.П. Довгань. – К.: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
6. Бігдан І.А., Лачкова Л.І., Лачкова В.М., Жиликова О.В. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник. Х.:ХДУХТ, 2017. 197 с.
7. Близнюк О.П., Іванюта О. М. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спец. 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування. 2 вид., доп. і перероб. Харків: ХДУХТ, 2017. 255с.
8. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підруч. К.: Знання, 2008. 582 с.
9. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К. : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
10. Булатова О. В., Марена Т. В. Міжнародні фінанси : навч. посібн. Маріуполь : МДУ, 2013. 504 с.
11. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. [Н. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук]. К., 2017. 119 с.
12. Горбач Л. М., Плотніков О. В. Міжнародні фінанси: підручник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 528 с.
13. Глущенко О. В. Фінансові ресурси домогосподарств як складова частина фонду національного добробуту України. Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка». 2016. Том 24. № 1. С. 122-132.
14. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. - 5-те вид., перероб. та допов. - Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. - 410 с.
15. Дема Д.І., Віленчук О.М., Дем'янюк І.В. Страхові послуги: навч. посібник: за заг. ред. Д. І. Деми. [3-тє вид., стереотипне]. К.: Алерта 2017. 526 с.
16. Зимовець В. В. Корпоративні фінанси як домінанта фінансової науки [Електронний ресурс] / В. В. Зимовець, О. О. Терещенко // Фінанси України. - 2015. - № 9. - С. 78- 95.

17. Кремень О. І., Кремень В. М.. Фінанси. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2018. 416 с.

18. Михальчинець Г. Т. Інфраструктура фінансового ринку України: основні тенденції розвитку. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. Випуск 2(10), 2018. С. 28-34.

19. Федосов В.М. Бюджетна система. К, ЦУЛ, 2012. – 871с.

20. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 720 с.

21. Шкварчук Л. О. Фінансовий ринок: навч. посібн. К.: Знання, 2013. 382 с.

22. Юрій, Е.О. Корпоративні фінанси [Текст]: навч. посіб. / Е. О. Юрій, Н. О. Ковальчук ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2019. - 439 с.

Допоміжна література

1. Державна податкова служба України URL: <https://tax.gov.ua/>
2. World Intellectual Property Indicators 2018. – Режим доступу: wipo.int/publications/ru/details.jsp?id=4369.
3. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Кабінет Міністрів України Розпорядження № 67-р URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1>. – 2018.
4. Торговельно-економічне співробітництво Україна-ЄС веб-сайт / Представництво України при Європейському Союзі та Європейському Співтоваристві з атомної енергії.URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/trade-and-economic/ukraine-eu-trade>
5. Цілі сталого розвитку 2016–2030. URL <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>
6. World Inequality Report 2018: Electronic Resource // World Inequality Lab. URL: <https://wir2018.wid.world/files/download/wir2018-full-report-english.pdf>.
7. Digitalization and Boards of Directors: A New Era of Corporate Governance? URL: <http://www.sciencedirect.com/journal/index.php/bmr/article/view/9727/0>
8. Virtual and Augmented Reality: Understanding the race for the next Computing Platform. URL: goldmansachs.com/insights/pages/technology-driving-innovation-folder/virtualandaugmented-reality/report.pdf.
9. Олена Перепада. 2019. «Madeforminds, То вниз, то вгору: чому Україна ніяк не закріпиться в ТОП інноваційних країн». URL: www.dw.com/uk/то-вниз-то-вгору-чомуукраїнаніяк-не-закріпиться-в-топ-інноваційних-країн/a-47203797
10. Проблеми та перспективи гармонізації цифрового ринку України з ринками ЄС та країн СхП. URL:<https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018>